

Sparen, vermogen en beleggingen: de Belgische paradox onder de loep

Charlotte de Montpellier

Senior economist ING Research

Brussel charlotte.de.montpellier@ing.com

In het kort

De Belgen staan bekend als grote spaarders. Maar wat gebeurt er werkelijk met hun geld? Deze studie combineert macro-economische gegevens van Eurostat over het spaargeld, het vermogen en de financiële stromen van huishoudens met de resultaten van de ING Consumer Survey bij Belgische huishoudens. Daaruit komt een genuanceerder beeld naar voren: de Belgen behoren tot de huishoudens met het grootste vermogen in Europa, maar zijn geen grote financiële spaarders en hebben lange tijd de voorkeur gegeven aan vastgoed en bankdeposito's. Er is echter een belangrijke verandering aan de gang: sinds 2025 gaat een steeds groter deel van hun nieuwe spaargeld naar beleggingsfondsen. De studie analyseert deze ommekeer, wat voorzichtigheid mogelijk heeft gekost op het vlak van vermogen en welke drempels veel huishoudens nog beletten om de stap van sparen naar beleggen te zetten.

Belangrijkste bevindingen

- De Belgen zijn geen 'superspaarders' meer: hun spaarquote ligt nu lager dan die van de eurozone.
- Vastgoed blijft de belangrijkste bestemming van het spaargeld: ongeveer 70% van het spaargeld van huishoudens gaat naar vastgoed, tegenover 30% naar financieel sparen.
- Sinds 2025 trekken beleggingsfondsen meer nieuw spaargeld aan dan bankdeposito's. Dat is een breuk met de trends van de voorbije tien jaar.
- Belgische huishoudens behoren tot de huishoudens met het grootste vermogen in de eurozone, met een gemiddeld netto financieel vermogen van 257.000 euro per huishouden.
- Een beperkte herallocatie van spaargeld naar beleggingen had een aanzienlijke vermogenswinst kunnen opleveren: als een kwart van de nieuwe deposito's in fondsen was belegd, zou het vermogen van huishoudens over de laatste dertig jaar met 83 miljard euro zijn toegenomen.
- Bijna één Belg op vier belegt vandaag niet, maar zou dat in de toekomst mogelijk wel doen. Deze groep is bijzonder groot bij jongvolwassenen.
- Bij potentiële beleggers vormt het gebrek aan kennis de grootste drempel om te beleggen, vóór risicoaversie.
- De fiscaliteit vormt een concrete belemmering om te beleggen: 20% van de Belgen die mogelijk zouden beleggen, zegt al eens van een belegging te hebben afgezien wegens de fiscaliteit. Dat aandeel ligt hoger dan het gemiddelde van de andere landen in de enquête.

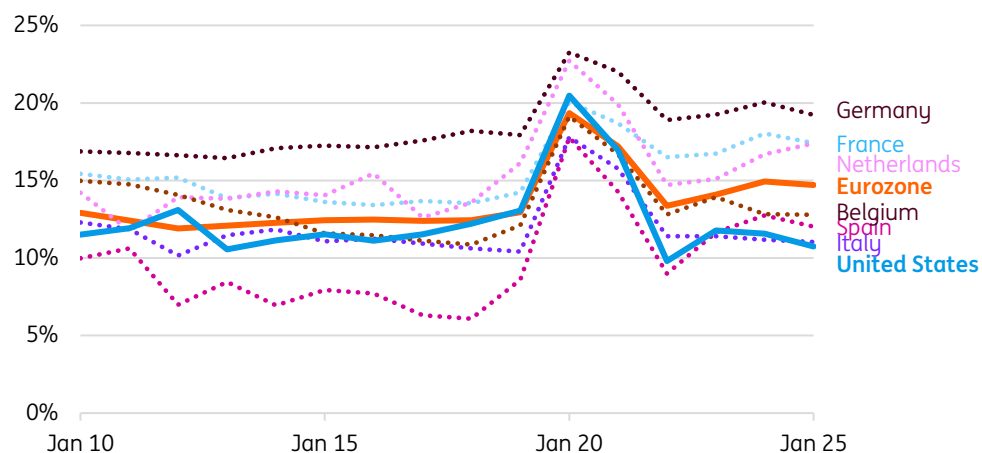
Deel 1: Sparen de Belgen veel?

Hoeveel sparen de Belgen werkelijk? In de economie wordt sparen gedefinieerd als het deel van het inkomen dat huishoudens niet consumeren, terwijl de spaarquote dat bedrag afzet tegen hun beschikbaar inkomen. Met de geharmoniseerde spaarquote van de OESO en Eurostat kan de situatie van België met die van andere landen worden vergeleken. Volgens deze vergelijkbare definitie bevindt België zich halverwege tussen de Verenigde Staten en de eurozone. In 2025 bedroeg de spaarquote 12,8%, tegenover 14,7% in de eurozone en 10,7% in de Verenigde Staten. Ook de recente ontwikkeling verdient aandacht. Sinds 2023 is de Belgische spaarquote met iets meer dan één procentpunt gedaald, vooral in 2024, waarna ze in 2025 stabiliseerde. Die daling is groter dan in de eurozone, maar minder uitgesproken dan in de Verenigde Staten. De Belgen sparen dus iets minder dan gemiddeld in de eurozone en iets meer dan de Amerikanen, zonder dat het verschil groot genoeg is om van België een land van 'superspaarders' te maken, in tegenstelling tot Duitsland of Frankrijk.

Die reputatie is historisch gezien echter niet ongegrond. Tot aan de financiële crisis lag de spaarquote van de Belgische huishoudens duidelijk hoger dan die van de eurozone; tussen de crisis en 2015 bleef ze nog licht hoger. Pas sinds het midden van de jaren 2010 heeft België ten opzichte van zijn Europese buurlanden zijn status van 'superspaarder' verloren.

Grafiek 1: De Belgen sparen minder dan gemiddeld in de eurozone

Bruto spaarquote van huishoudens (en instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens), in %

Bron: Eurostat, OESO (bruto spaarquote in de Verenigde Staten)

Opmerking: De jaargegevens zijn kwartaalgemiddelden. De bruto spaarquote van huishoudens is het percentage van het beschikbaar inkomen (gecorrigeerd voor pensioenen) dat niet wordt besteed aan de aankoop van finale goederen en diensten. De pensioencorrectie betekent dat sparen en beschikbaar inkomen ook de verplichte besparingen omvatten die worden opgebouwd binnen bedrijfspensioenregelingen, maar niet rechtstreeks zichtbaar zijn in de kasstromen.

Deze indicator maakt landenvergelijkingen mogelijk, maar moet voorzichtig worden geïnterpreteerd. De verschillen weerspiegelen ook verschillen in pensioenstelsels, openbare diensten en belastingen (zie de studie van [de Banque de France](#) voor meer informatie).

Het spaargeld van huishoudens gaat hoofdzakelijk naar wonen

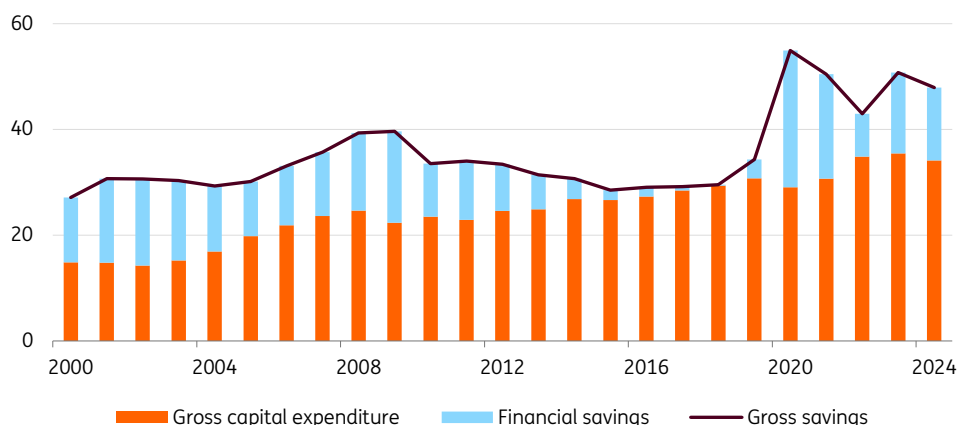
Zelfs de geharmoniseerde bruto spaarquote vertelt ons niet in welke mate huishoudens hun financieel vermogen vergroten. Brutosparen kan immers aan twee hoofdcategorieën worden besteed: het kan dienen om woningen en ander vastgoed te financieren, of worden gebruikt om financiële activa te verwerven en/of de schuldenlast van huishoudens te verminderen.

Historisch gezien is wonen in België de belangrijkste bestemming van het spaargeld van huishoudens. Gemiddeld over de voorbije vijftientig jaar besteden huishoudens 70% van hun spaargeld aan

vastgoedactiva (ongeveer 34 miljard euro in 2024) en 30% aan financieel sparen (14 miljard euro in 2024). Terwijl financieel sparen in de rest van Europa een steeds groter deel van het spaargeld van huishoudens inneemt (40% in 2024), is dat in België niet het geval, waar huishoudens nog altijd ruimschoots de voorkeur geven aan vastgoed.

Grafiek 2: Vastgoed blijft de belangrijkste bestemming van het spaargeld van de Belgen

Verdeling van het brutosparen van huishoudens (en instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens), stromen, België, in miljard euro

Bron: Eurostat, berekeningen ING

Opmerking: Dit brutosparen moet als een stroom worden beschouwd. Het gaat hier niet om de verdeling van de financiële activa, maar om de verdeling van de jaarlijkse spaarstromen.

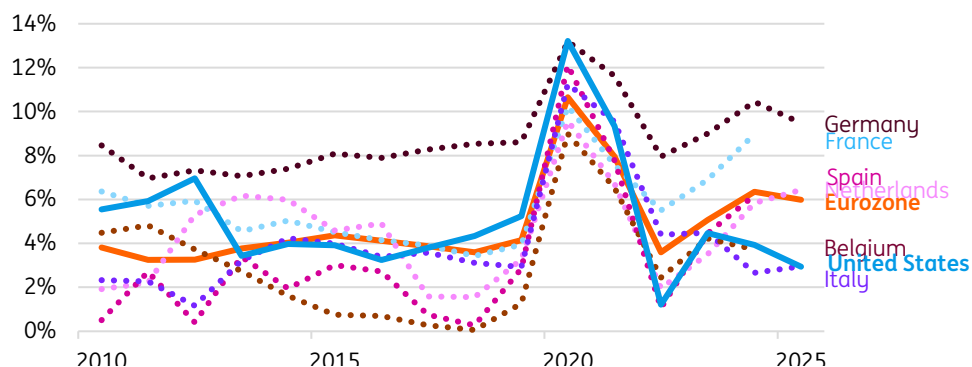
De Belgen zijn geen grote financiële spaarders

Dat brengt ons bij de meest relevante indicator om te begrijpen hoe huishoudens financieel vermogen opbouwen: de financiële spaarquote. Dat is het deel van het beschikbaar inkomen dat overblijft om financiële activa te verwerven of schulden af te bouwen, nadat de uitgaven voor wonen en andere vaste activa zijn afgetrokken.

Uit deze gegevens, waarin vastgoed buiten beschouwing blijft, kunnen we besluiten dat België, in tegenstelling tot bepaalde gangbare ideeën, geen land van grote financiële spaarders meer is en dat het veel minder financieel spaart dan de rest van Europa. De financiële spaarquote van de huishoudens bedraagt 4% van hun beschikbaar inkomen, een cijfer dat vergelijkbaar is met dat in de Verenigde Staten.

Grafiek 3: De financiële spaarquote van de Belgen is lager dan elders in Europa

Financiële spaarquote van huishoudens (en instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens), in % van het beschikbaar inkomen

Bron: Eurostat, Fed, BEA, berekeningen ING

Opmerking: De financiële spaarquote wordt op basis van de nationale rekeningen berekend als het 'netto financieringssaldo ten opzichte van het beschikbaar inkomen'. Het netto saldo van kapitaalverstrekking of -opname is gelijk aan het brutosparen verminderd met investeringen in

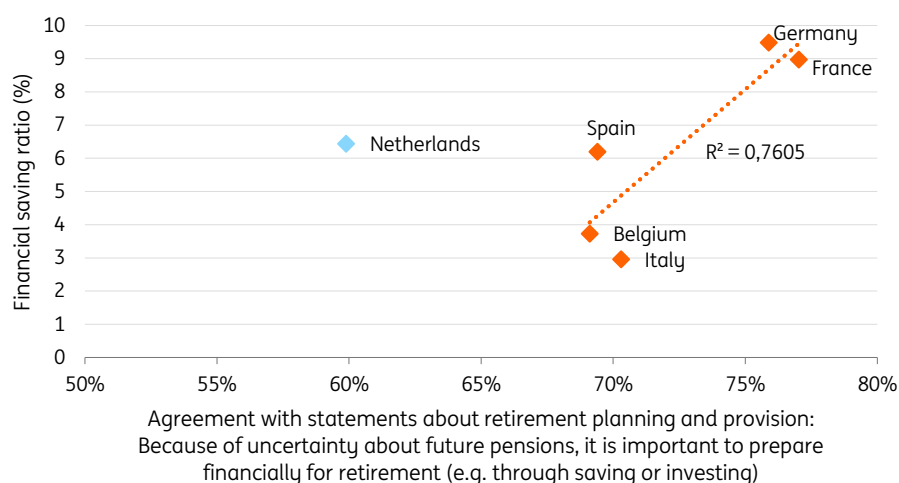
vaste activa en kapitaaloverdrachten, zoals vermogensheffingen, investeringssubsidies enzovoort. Het betreft dus het deel van het beschikbaar inkomen dat overblijft voor de opbouw van financiële activa of de vermindering van passiva. Voor de Verenigde Staten is het netto financieringssaldo afkomstig uit de nationale rekeningen en niet uit de financiële rekening, omdat het verschil tussen beide bronnen aanzienlijk kan zijn.

Onzekerheid over het pensioen kan een reden zijn om te sparen

Huishoudens sparen ook op basis van hun verwachtingen voor de toekomst. Wanneer we de resultaten van onze ING Consumer Survey naast de officiële gegevens leggen, zien we een duidelijke trend: in landen met een omslagstelsel liggen de financiële spaarquotes doorgaans hoger wanneer de bezorgdheid over de pensioenen groot is (zoals de theorie van de Ricardiaanse equivalentie aangeeft). Dat is het geval in Duitsland en Frankrijk, maar veel minder in Italië en België. Relatief weinig Belgen noemen onzekerheid over hun pensioen als reden om te sparen of te beleggen. Wanneer rekening wordt gehouden met de bruto spaarquote (inclusief investeringen in vastgoed), is het verband nog sterker. Nederland is een bijzonder geval door zijn sterke pensioenstelsel op basis van kapitalisatie.

Grafiek 4: Bezorgdheid over het pensioen kan aanzetten om meer te sparen

Spaarquote (2024/2025) en onzekerheid over toekomstige pensioenen

Bron: ING Consumer Survey, Eurostat, berekeningen ING

Opvallend is dat Belgische jongeren van 18 tot 24 jaar veel minder vaak denken dat onzekerheid over het pensioen een reden is om te sparen of te beleggen (54% denkt dat, tegenover gemiddeld 71% in de rest van de bevolking). Ze maken zich minder vaak zorgen over de toestand van de overheidsfinanciën (51% tegenover 72% in de rest van de bevolking) en denken minder vaak dat het pensioenstelsel onder druk staat, waardoor gepensioneerden in de toekomst niet dezelfde levensstandaard zullen kunnen behouden (54% tegenover 69%).

Hoeveel huishoudens sparen werkelijk?

De nationale rekeningen tonen ons het totale spaarbedrag van de huishoudens. Ze zeggen niet in welke mate de mogelijkheid om te sparen verdeeld is. Onze enquête biedt hierbij aanvullende inzichten. Zo spaart in België 77% van de volwassenen, een hoger cijfer dan het Europese gemiddelde.

Grafiek 5: 77% van de Belgen zegt spaargeld te hebben

Percentage respondenten dat 'ja' antwoordde op de volgende vraag: Beschikt uw huishouden over spaargeld?

Bron: ING Consumer Survey

Opmerking: De eurozone stemt overeen met het gewogen gemiddelde van de zes representatieve landen.

Deel 2: Wat doen de Belgen met hun financiële spaargeld?

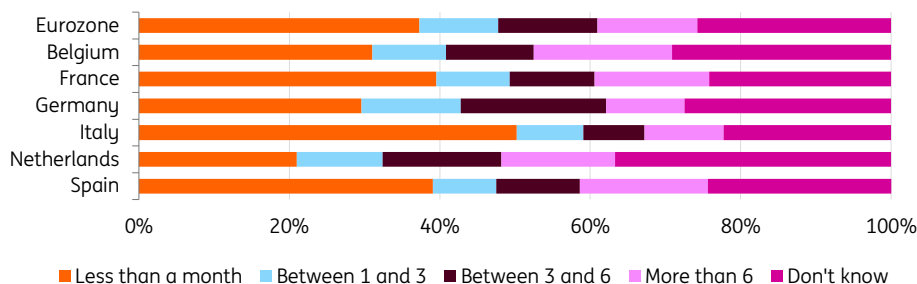
Weten hoeveel de Belgen sparen, volstaat niet. De volgende vraag is waar dat spaargeld wordt geplaatst en of die keuzes veranderen.

Waarom houden de Belgen deposito's aan?

Wanneer we over sparen spreken, denken we vaak eerst aan bankdeposito's. Waarom houden mensen deposito's aan? Een reden kan zijn dat een deel van het spaargeld gemakkelijk beschikbaar moet blijven. Uit onze enquête blijkt echter dat 29% van de Belgische respondenten niet duidelijk weet vanaf welk moment sparen plaats kan maken voor beleggen. 18% van de Belgen vindt dat men over meer dan zes maanden aan liquide middelen moet beschikken en 31% denkt dat men kan beginnen te beleggen wanneer men minder dan één maand aan liquide middelen aanhoudt.

Grafiek 6: Huishoudens weten nog altijd niet duidelijk hoeveel ze moeten sparen voordat ze kunnen beleggen

Antwoorden op de vraag: Welk bedrag moet een huishouden volgens u aanhouden in liquide en gemakkelijk beschikbare oplossingen, zoals een spaar- of zichtrekening, voordat het begint te beleggen?

Bron: ING Consumer Survey

Opmerking: De eurozone stemt overeen met het gewogen gemiddelde van de zes representatieve landen.

De houding tegenover risico speelt eveneens een rol bij de keuze tussen deposito's en beleggingen. We komen hierop terug in het laatste deel van de studie.

Het Belgische spaargeld vindt zijn weg naar de markten

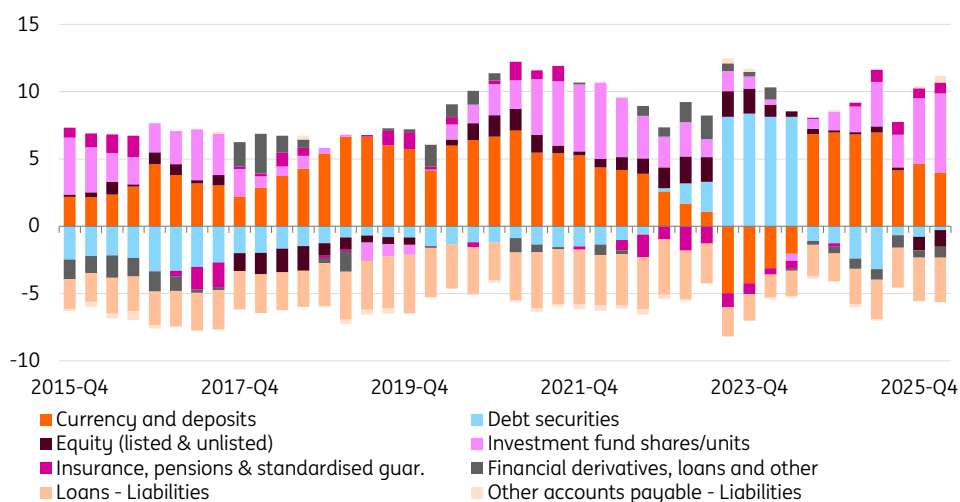
De gegevens uit de Belgische financiële rekeningen laten zien wat de Belgen met hun spaargeld doen. Daaruit blijkt dat de Belgen sinds 2025 meer geld op de markten beleggen dan op hun spaarrekeningen plaatsen. Dat is een duidelijke breuk met het voorgaande decennium. Tussen 2015 en midden 2023 plaatsten Belgische huishoudens elk kwartaal ongeveer drie keer meer spaargeld op deposito's dan in aandelen, fondsen en obligaties.

Die trend werd in het derde kwartaal van 2023 tijdelijk verstoord door de uitgifte van de fiscaal voordelige staatsbon, die een uitzonderlijke instroom naar obligaties veroorzaakte. In 2024 stimuleerden aantrekkelijke aanbiedingen op termijnrekeningen vervolgens de deposito's sterk. Ondanks die bewegingen blijft de conclusie voor de hele periode 2015-2024 duidelijk: Belgische huishoudens plaatsten gemiddeld bijna twee keer zoveel geld in deposito's dan in financiële beleggingen.

Sinds 2025 is de verhouding omgekeerd. De Belgen plaatsen nu 60% meer in beleggingsfondsen en ETF's dan op deposito's: gemiddeld is dat elk kwartaal 5,6 miljard euro in beleggingsfondsen, tegenover 3,5 miljard euro in deposito's. Wanneer ook aandelen en obligaties worden meegerekend, trekken marktbeleggingen vandaag elk kwartaal nog meer spaargeld aan dan bankrekeningen. Die ontwikkeling verloopt hoofdzakelijk via fondsen, terwijl de rechtstreekse aankopen van aandelen en obligaties blijven afnemen.

Grafiek 7: Sinds 2025 trekken fondsen meer spaargeld aan dan deposito's

Financiële kwartaaltransacties van huishoudens (en instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens) in België, eenjarig voortschrijdend gemiddelde, in miljard euro

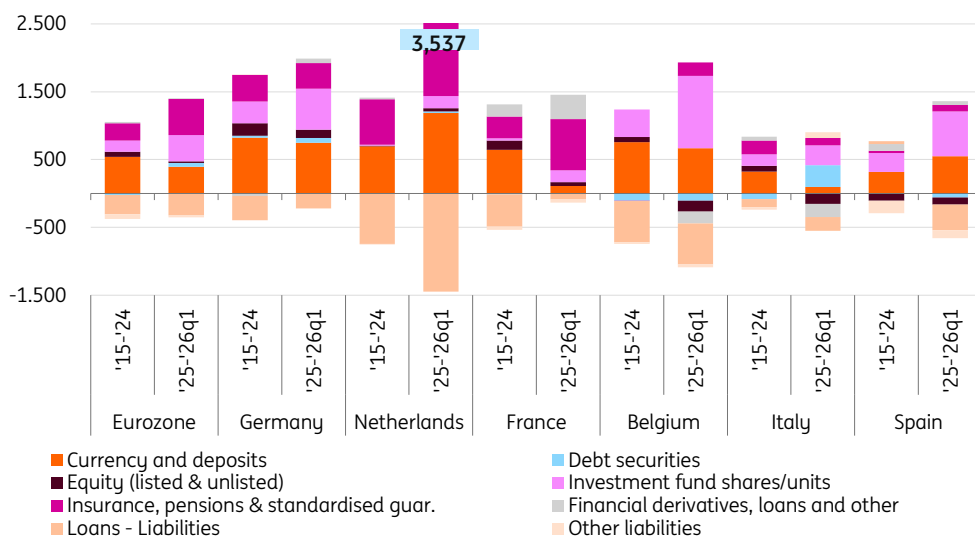

Bron: Eurostat, berekeningen ING

De groei van beleggingsfondsen is in België veel sterker dan in de rest van Europa. Van de onderzochte landen in de eurozone sturen Belgische huishoudens hun nieuwe spaargeld het duidelijkst naar fondsen in plaats van naar deposito's. Ook in Spanje en Italië lopen fondsen voor op deposito's, maar in mindere mate. In Duitsland groeien ze sterk zonder de deposito's al te overtreffen, terwijl Frankrijk achterblijft.

Grafiek 8: De groei van fondsen is in België sterker dan elders in Europa

Gemiddeld transactiebedrag per huishouden per kwartaal over de periode, in euro

Bron: Eurostat, berekeningen ING

Opmerking: De cijfers per huishouden worden verkregen door het gemiddelde aantal transacties over de periode te delen door het gemiddelde aantal huishoudens in diezelfde periode. [De sterke stijging van het vermogen van pensioenfondsen in Nederland in de periode 2025-eerste kwartaal 2026 is toe te schrijven aan boekhoudkundige aanpassingen in het eerste kwartaal van 2026 na de hervorming van de pensioenregelingen, waarbij werd overgestapt van een stelsel met vaste uitkeringen naar een stelsel met vaste bijdragen.](#)

Deel 3: De opbouw van spaargeld vormt het vermogen

De Belgen behoren tot de rijkste Europeanen

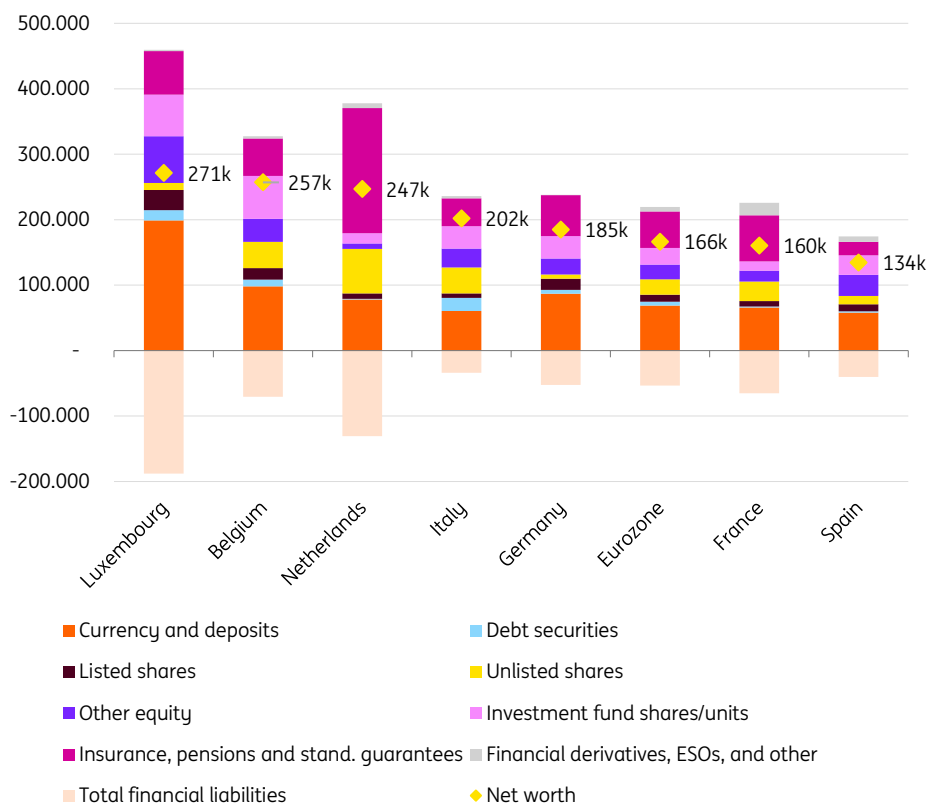
Financieel vermogen wordt niet in enkele jaren opgebouwd. Het is het resultaat van decennia sparen en beleggen, van marktontwikkelingen, maar ook van pensioenstelsels, fiscale regels en de beschikbare financiële producten.

De gegevens tonen dat Belgische huishoudens, dankzij een spaarquote die lange tijd hoog bleef, doorheen de generaties een aanzienlijk financieel vermogen hebben kunnen opbouwen. Daardoor behoorden ze in 2025 tot de rijkste huishoudens van de eurozone. Hun netto financieel vermogen — hun financiële activa na aftrek van hun schulden — bedroeg gemiddeld 257.000 euro per huishouden, tegenover 166.000 euro in de eurozone als geheel. Alleen Luxemburgse huishoudens lieten een hoger niveau optekenen, terwijl Nederland op de derde plaats kwam.

Belgische huishoudens bezaten in 2025 gemiddeld 328.000 euro aan bruto financiële activa en ongeveer 71.000 euro aan schulden. Die gemiddelden beschrijven echter niet de situatie van elk huishouden: ze kunnen door de grootste vermogens omhoog worden getrokken.

Grafiek 9: Belgische huishoudens behoren tot de rijkste van de eurozone

Financiële activa en passiva van huishoudens (en instellingen zonder winstoogmerk), per huishouden, 2025, in euro

Bron: Eurostat, EU Labour Force Survey (EU-LFS), berekeningen ING

Opmerking: Het gemiddelde bezit wordt berekend door het totale bedrag aan activa op de balansen te delen door het totale aantal huishoudens.

Een groot vermogen, maar geconcentreerd in bepaalde activa

In 2025 bestond het bruto financieel vermogen van Belgische huishoudens gemiddeld uit:

- 98.000 euro aan deposito's;
- 75.000 euro aan niet-beursgenoteerde aandelen en andere deelnemingen;
- 65.000 euro aan beleggingsfondsen;
- 58.000 euro aan pensioenreserves;
- 18.000 euro aan beursgenoteerde aandelen;
- 10.000 euro aan obligaties.

Niet-beursgenoteerde aandelen, waaronder deelnemingen in familiebedrijven of privéondernemingen, nemen dus een belangrijke plaats in. Ook beleggingsfondsen en pensioenreserves vertegenwoordigen een aanzienlijk deel van het vermogen.

Om de beleggingen te analyseren waarop huishoudens doorgaans rechtstreeks kunnen inspelen, richten we ons op vier categorieën: deposito's, beleggingsfondsen, beursgenoteerde aandelen en obligaties. Samen vertegenwoordigen die activa 58% van het financieel vermogen van Belgische huishoudens.

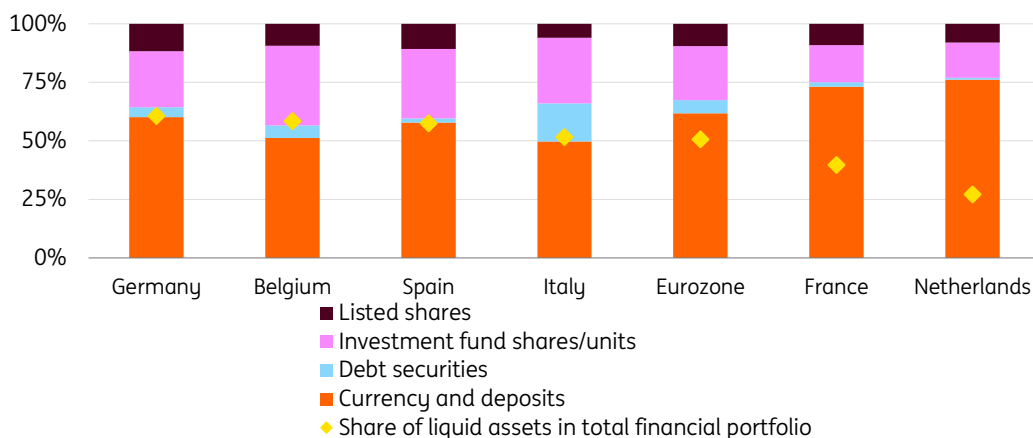
België onderscheidt zich door het gewicht van beleggingsfondsen

Binnen deze gemakkelijker mobiliseerbare activa blijven deposito's in België met 51% van het totaal de grootste categorie, als gevolg van keuzes uit het verleden. Hun dominantie is echter minder sterk dan in verschillende buurlanden. Beleggingsfondsen vertegenwoordigen 34%, beursgenoteerde aandelen 9% en obligaties 5%.

België heeft zo een bijzonder profiel in Europa: huishoudens houden er relatief minder deposito's en meer beleggingsfondsen aan. Die ontwikkeling is recent. Vijftien jaar geleden vertegenwoordigden fondsen minder dan een vijfde van deze activa; vandaag is dat ongeveer een derde. Belgische portefeuilles zijn dus al sterker op fondsen gericht dan die van veel Europese huishoudens, ook al staat meer dan de helft van de liquide financiële activa nog altijd op bankrekeningen.

Grafiek 10: België onderscheidt zich door het gewicht van fondsen, maar deposito's blijven de grootste categorie

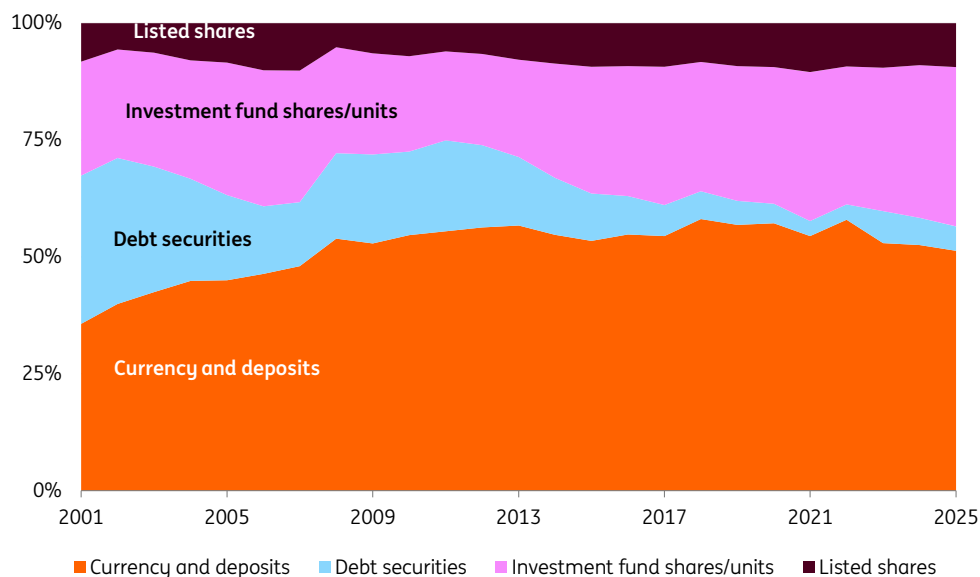
Samenstelling van liquide financiële activa (deposito's, fondsen, beursgenoteerde aandelen en obligaties) en hun aandeel in de totale financiële portefeuille, 2025

Bron: Eurostat, berekeningen ING

Grafiek 11: In vijftien jaar tijd is het aandeel van fondsen in het vermogen van de Belgen bijna verdubbeld

Samenstelling van de totale liquide middelen op de balans van huishoudens, België

Bron: Eurostat, berekeningen ING

Kaderstuk: De Amerikaanse suprematie inzake vermogen

De vergelijking met de Verenigde Staten brengt een scherper contrast aan het licht. In België vertegenwoordigen liquiditeiten en deposito's ongeveer 30% van het totale financieel vermogen, tegenover slechts 10% in de Verenigde Staten. Omgekeerd maken beursgenoteerde aandelen, beleggingsfondsen en obligaties bijna de helft uit van het financieel vermogen van Amerikaanse huishoudens, tegenover ongeveer 30% in België en 20% in de eurozone.

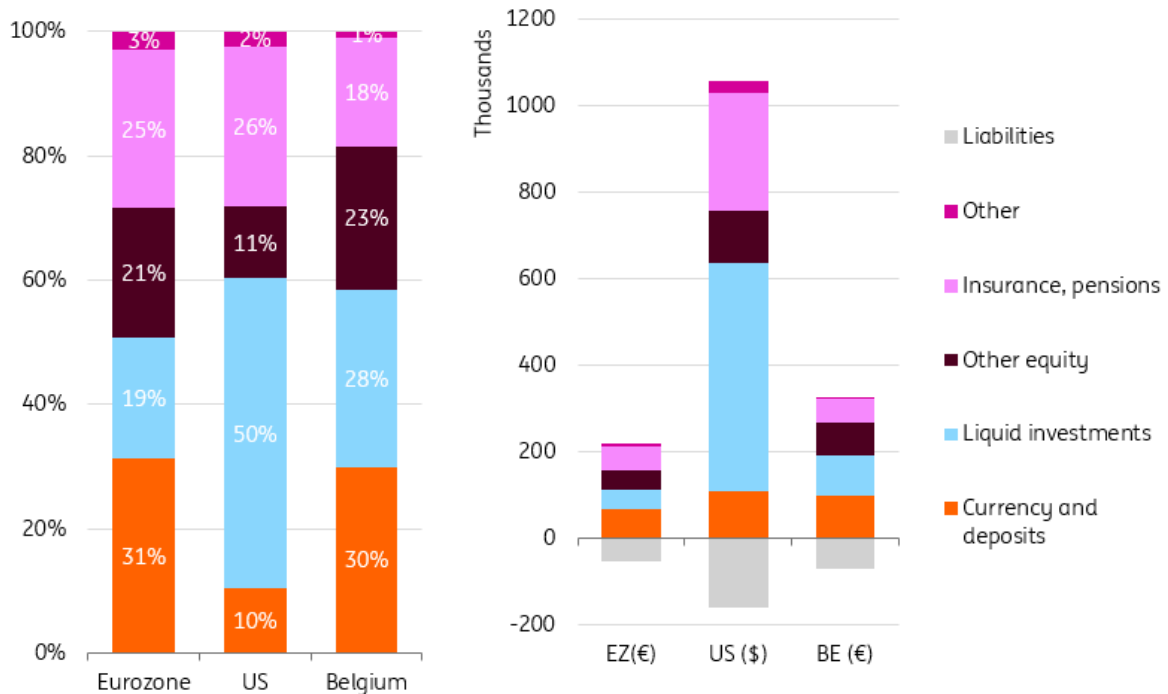
De statistische classificaties zijn niet perfect vergelijkbaar. In de Verenigde Staten verloopt een groot deel van de blootstelling aan aandelen en obligaties via fondsen, beheerde portefeuilles en pensioenrekeningen. In de eurozone worden die categorieën afzonderlijk geboekt. De vergelijking maakt het niettemin mogelijk de algemene plaats van de financiële markten in het vermogen van huishoudens te meten.

In 2025 hield een Amerikaans huishouden gemiddeld bijna 530.000 dollar aan marktgerelateerde beleggingen aan, bij een nettovermogen na aftrek van schulden van 899.000 dollar. Na omzetting tegen de gemiddelde wisselkoers van het jaar lag het totale financiële vermogen meer dan drie keer hoger dan dat van een Belgisch huishouden (257.000 euro, of 290.000 dollar).

Grafieken 12 en 13: Het vermogen van Amerikaanse huishoudens is veel sterker blootgesteld aan de financiële markten

Grafiek A: Samenstelling van het financieel vermogen van huishoudens, 2025

Grafiek B: Gemiddeld vermogen van huishoudens, 2025

Bron: Eurostat, EU-LFS, Fed, FRED, berekeningen ING

Opmerking: Liquide beleggingen omvatten beursgenoteerde aandelen, deelbewijzen van beleggingsfondsen, deelbewijzen van geldmarktfondsen en schuldpapier. Deze aggregatie is nodig omdat de onderliggende classificaties niet rechtstreeks vergelijkbaar zijn. Zo omvatten aandelen in de Verenigde Staten zowel rechtstreeks als onrechtstreeks aangehouden effecten en kunnen ze dus niet rechtstreeks worden vergeleken met beursgenoteerde of niet-beursgenoteerde aandelen in de eurozone.

Amerikaanse beleggingen zijn zeer ongelijk verdeeld, maar beperken zich niet tot de rijksten

Deze gemiddelde bedragen moeten voorzichtig worden geïnterpreteerd. In de Verenigde Staten is het financieel vermogen sterk geconcentreerd: bij huishoudens die rechtstreeks of onrechtstreeks aandelen bezaten, bedroeg het gemiddeld belegde bedrag in 2022 ongeveer 489.000 dollar, tegenover een mediaan van slechts 52.000 dollar. Enkele zeer grote portefeuilles trekken het gemiddelde dus sterk omhoog.

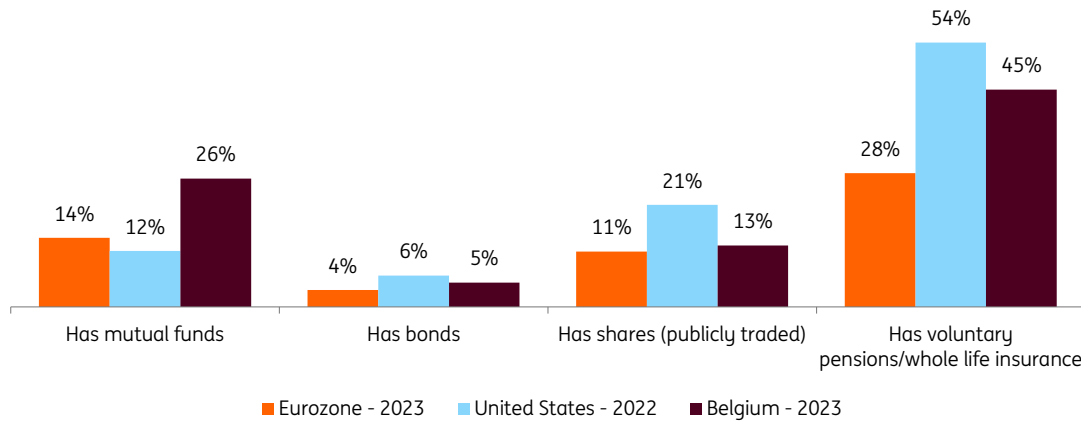
Die concentratie betekent echter niet dat beleggen voorbehouden is aan een kleine minderheid. In 2022 bezat **58% van de Amerikaanse huishoudens** rechtstreeks of onrechtstreeks aandelen, onder meer via fondsen en pensioenrekeningen (volgens [de enquête van de Federal Reserve](#)). Het Amerikaanse model combineert dus een relatief brede participatie met een zeer ongelijke verdeling van de belegde bedragen.

Er bestaat geen Europese indicator die rechtstreeks vergelijkbaar is met het aandeel Amerikaanse huishoudens dat rechtstreeks of onrechtstreeks aandelen bezit. [De Europese enquête naar de financiën van huishoudens meet](#) afzonderlijk het bezit van beursgenoteerde aandelen, beleggingsfondsen en vrijwillige pensioenproducten. Ze maakt het niet mogelijk huishoudens te identificeren die meerdere van deze producten bezitten, noch de blootstelling aan aandelen binnen fondsen en pensioenproducten.

De vergelijking per product brengt echter een belangrijke nuance aan. Belgische huishoudens bezitten meer dan twee keer zo vaak beleggingsfondsen als Amerikaanse huishoudens: 26% tegenover 12%. België ligt ook ruim boven het gemiddelde van de eurozone, dat 14% bedraagt.

Grafiek 14: Belgen beleggen meer in fondsen, Amerikanen meer in aandelen en pensioenschema's

Aandeel huishoudens dat financiële activa bezit, in %

Bron: HFCS van de ECB, SCF van de Fed

Opmerking: De classificatie van activa verschilt van enquête tot enquête; daarom wordt telkens de meest vergelijkbare categorie gebruikt. Voor deposito's in de Verenigde Staten nemen we de hoogste participatiegraad van zichtrekeningen en depositocertificaten. Obligaties omvatten spaarobligaties en rechtstreeks aangehouden obligaties. 'Aandelen' verwijst naar rechtstreeks aangehouden aandelen, 'Beleggingsfondsen' naar collectieve beleggingsfondsen, 'Vrijwillige pensioenen' naar levensverzekeringscontracten met afkoopwaarde en pensioenrekeningen, en 'Overige' naar andere financiële en beheerde activa.

Het verschil tussen het Belgische en het Amerikaanse vermogen wordt dus niet verklaard door een gebrek aan beleggingen in België. Het houdt veeleer verband met de belegde bedragen, de centrale rol van pensioenrekeningen in de Verenigde Staten en de gunstigere ontwikkeling van Amerikaanse activa doorheen de tijd.

Deel 4: Van intentie naar belegging

De Belgen bezitten al op ruime schaal beleggingsproducten, in het bijzonder fondsen. De volgende vraag is dus minder of ze beleggen, maar wel welke huishoudens dat nog zouden kunnen doen en welke obstakels hen ervan weerhouden tot actie over te gaan.

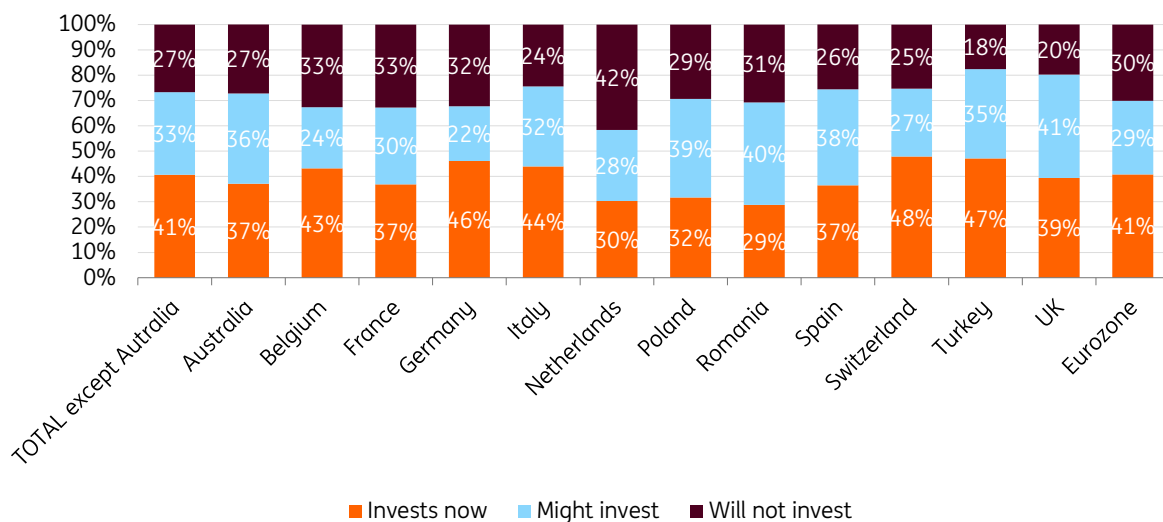
Eén Belg op vier is nog bereid belegger te worden

Volgens onze enquête belegt 43% van de Belgen al in aandelen, obligaties, beleggingsfondsen of ETF's. Dat aandeel ligt iets hoger dan het gemiddelde van de eurozone, dat 41% bedraagt. Daarbij komen 24% van de Belgen die momenteel niet beleggen, maar dat in de toekomst mogelijk wel zouden doen. De overige 33% overweegt het niet, waaronder een klein aandeel dat al heeft belegd maar dat niet opnieuw wil doen.

België lijkt dus een relatief mature markt. De participatie is er al hoog en deposito's nemen in het liquide vermogen een minder belangrijke plaats in dan in verschillende buurlanden. Het potentieel voor herallocatie is dan ook beperkter dan in landen waar het spaargeld grotendeels op bankrekeningen geconcentreerd blijft.

Grafiek 15: België telt al meer beleggers dan gemiddeld in de eurozone

Antwoorden op de vraag: 'Belegt u momenteel in aandelen, obligaties, beleggingsfondsen of ETF's?', in % van de respondenten

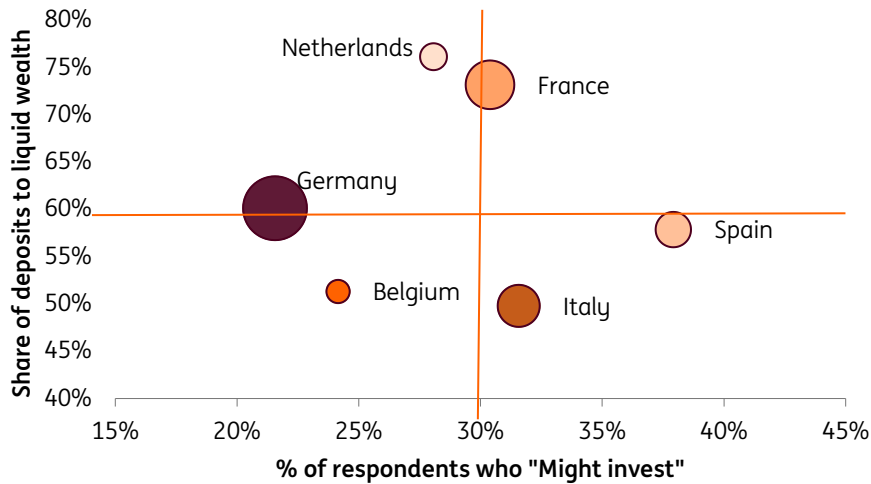

Bron: ING Consumer Survey.

Opmerking: De eurozone stemt overeen met het gewogen gemiddelde van de zes representatieve landen.

Grafiek 16: België staat al ver in de overgang van sparen naar beleggen

Aandeel van deposito's in liquide activa en percentage huishoudens dat belegt of mogelijk zou beleggen

Bron: Eurostat, ING Consumer Survey

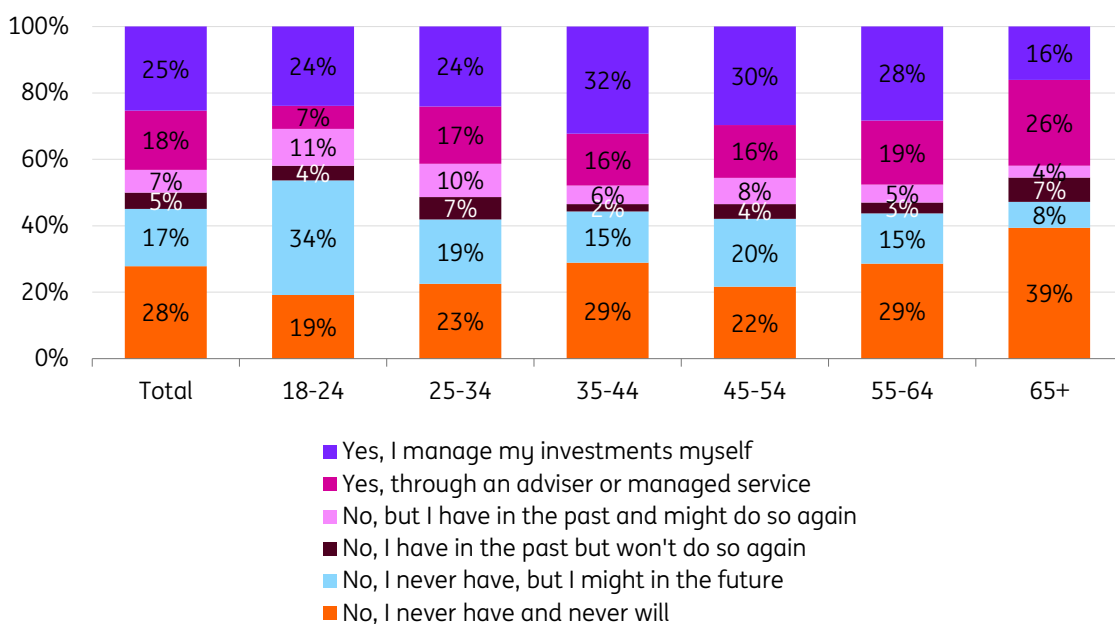
Opmerking: De grootte van de bollen geeft het totale depositovolume in elk land weer. De kleur geeft het aandeel respondenten aan dat momenteel belegt in aandelen, obligaties, fondsen of ETF's. Een donkerdere kleur stemt overeen met een hogere participatie.

De volgende groep potentiële beleggers bevindt zich bij de jongeren

Het bijkomende potentieel is niet gelijkmatig verdeeld. Het concentreert zich vooral bij jongvolwassenen. Van de Belgen tussen 18 en 24 jaar heeft 34% nog nooit belegd, maar zou dat in de toekomst kunnen doen. Als ook degenen worden meegeteld die al hebben belegd en dat opnieuw zouden kunnen doen, kan bijna 46% van de jongvolwassenen als potentiële belegger worden beschouwd. Jongeren sluiten beleggen ook minder vaak definitief uit: 19% van de 18- tot 24-jarigen zegt nog nooit te hebben belegd en dat ook nooit te willen doen, tegenover 39% van de 65-plussers.

Grafiek 17: Bijna één jonge Belg op twee kan nog belegger worden

Feitelijke participatie en intentie om te beleggen, volgens leeftijd

Bron: ING Consumer Survey.

Welke drempels ondervinden potentiële beleggers? We vroegen hen naar risicoaversie, kosten, het ontbreken van de behoefte om te investeren, de complexiteit van producten, een gebrek aan kennis, fiscaliteit en de

voorkeur voor liquiditeit. In België zijn, afgezien van “onvoldoende spaargeld”, de drie belangrijkste belemmeringen risicoaversie, een gebrek aan kennis en fiscaliteit.

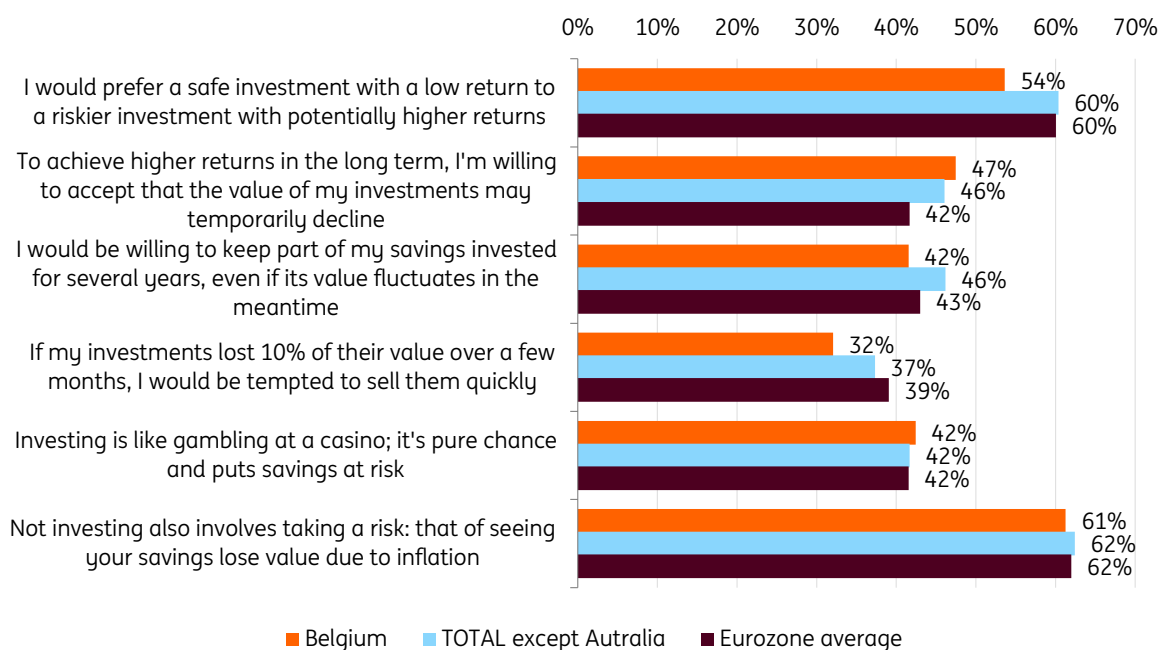
De Belgen zijn voorzichtig, maar minder risicoavers dan hun burens

Risico blijft een van de belangrijkste drempels bij huidige en potentiële beleggers. Het wordt in België echter minder vaak genoemd dan in verschillende buurlanden. De Belgen lijken zich immers iets comfortabeler te voelen bij marktschommelingen dan het Europese gemiddelde. Ze willen minder vaak snel verkopen wanneer de markten dalen en zijn meer bereid een tijdelijke waardedaling van hun beleggingen te aanvaarden. Die relatieve tolerantie heeft echter grenzen. Vier op tien Belgen blijven beleggen associëren met een ‘casino’ waarvan de uitkomst vooral van geluk zou afhangen.

Tegelijk erkent 61% van de Belgen dat niet beleggen eveneens een risico inhoudt, omdat inflatie de koopkracht van het spaargeld geleidelijk kan aantasten. Voorzichtigheid betekent dus niet noodzakelijk dat men beleggen afwijst: ze wijst ook op de moeilijkheid om verschillende vormen van risico tegen elkaar af te wegen.

Grafiek 18: Voor zes op tien Belgen is “niet beleggen” eveneens een risico

% respondenten dat akkoord gaat, België, eurozone en alle Europese landen samen

Bron: ING Consumer Survey

Bij potentiële beleggers komt het gebrek aan kennis vóór het risico

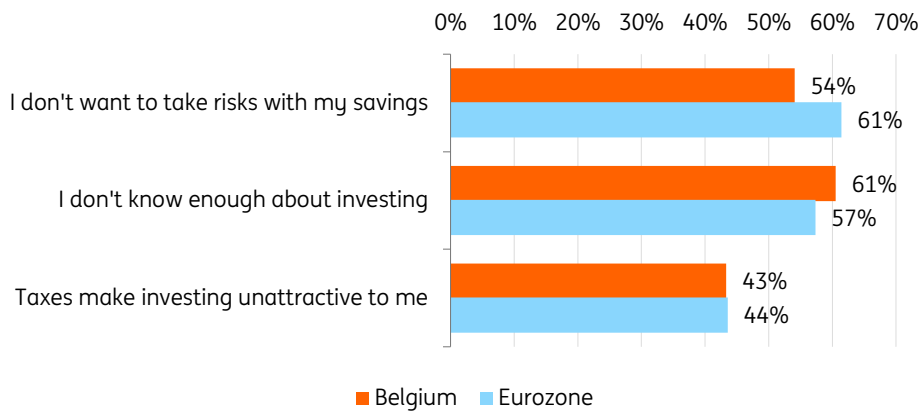
Risico alleen verklaart de aarzeling niet. Bij Belgen die mogelijk zouden beleggen, vormt het gebrek aan kennis de grootste drempel: 61% vindt dat ze er onvoldoende van kennen, tegenover 54% die zich ongemakkelijk voelt bij het nemen van risico. Die volgorde onderscheidt België van het gemiddelde van de eurozone, waar risicoaversie op de eerste plaats komt. Om de participatie te vergroten, moet dus niet alleen worden gewerkt aan financiële kennis, maar ook aan het vertrouwen van huishoudens in hun eigen beslissingsvermogen.

Dat vertrouwen blijft laag. Van de Belgische potentiële beleggers voelt slechts 27% zich comfortabel met zijn begrip van aandelen en obligaties, en 23% met dat van beleggingsfondsen en ETF's. Iets meer potentiële beleggers hebben vertrouwen in hun begrip van de invloed van de conjunctuur en de markten, maar ze blijven een minderheid. De verschillen tussen groepen zijn groot: jongeren geven doorgaans aan meer vertrouwen te hebben dan ouderen, terwijl vrouwen minder vaak dan mannen zeggen financiële onderwerpen goed te

begrijpen.

Grafiek 19: In België is het gebrek aan kennis de belangrijkste drempel om te beginnen beleggen

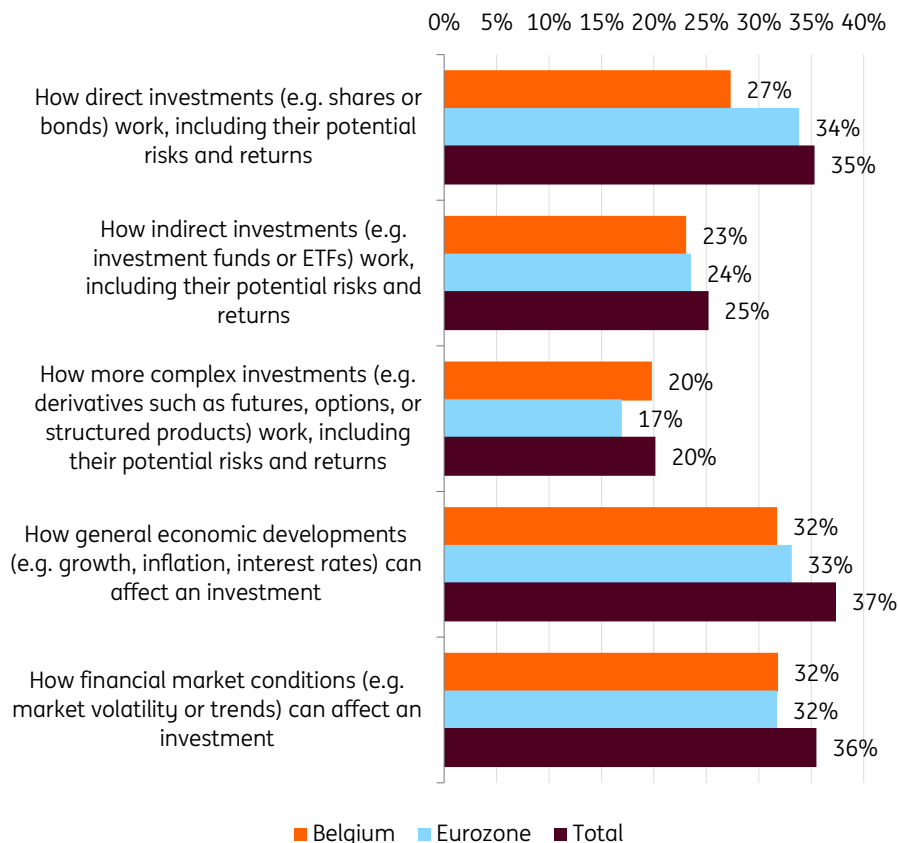
Drie belangrijkste drempels die potentiële beleggers noemen, België en eurozone

Bron: ING Consumer Survey

Grafiek 20: Slechts één op vier potentiële Belgische beleggers begrijpt aandelen en obligaties goed

Aandeel potentiële beleggers dat zegt vertrouwen te hebben in zijn begrip van verschillende financiële onderwerpen

Bron: ING Consumer Survey.

De fiscaliteit ontmoedigt vooral omdat ze complex is

De fiscaliteit vormt de derde grote drempel voor beleggen. De bezorgdheden verschillen echter naargelang de ervaring van de huishoudens.

Huidige beleggers maken zich vooral zorgen over het effect van belastingen op hun rendement en over frequente of onvoorspelbare wijzigingen in de fiscale behandeling. Bij potentiële beleggers overheerst vooral

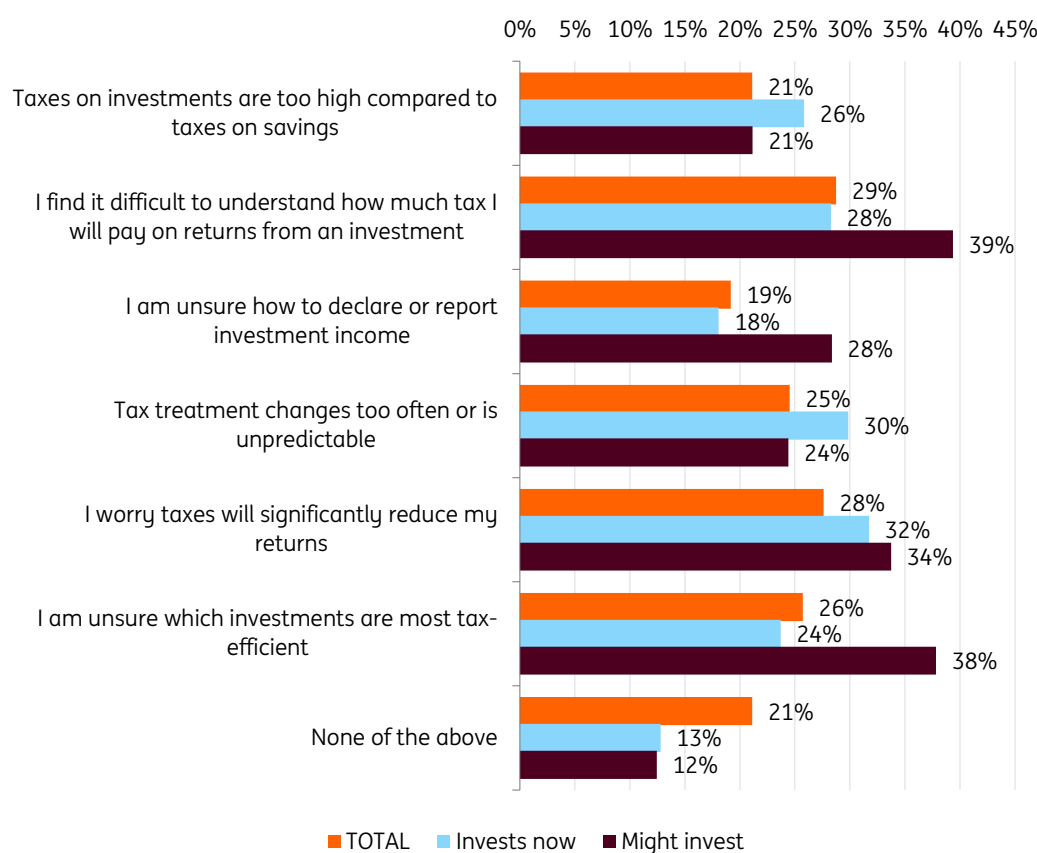
de complexiteit: ze weten vaak niet hoeveel belasting ze zullen moeten betalen, welke beleggingen het voordeligst zijn of hoe ze hun beleggingsinkomsten moeten aangeven.

Die onzekerheid heeft al concrete gevolgen: 20% van de Belgen die mogelijk zouden beleggen, zegt al eens van een belegging te hebben afgezien wegens de fiscaliteit, een hoger aandeel dan gemiddeld in de andere landen van de enquête.

In België geven jongeren van 18 tot 24 jaar vaker dan andere leeftijdsgroepen aan dat belastingen hun beleggingsbeslissingen beïnvloeden (62% van de jongeren tegenover gemiddeld 47% van de bevolking). Ze geven vooral aan dat ze van beleggingstype zijn veranderd om rekening te houden met de belastingen. 12% van de jongeren besloot wegens de belastingen niet te beleggen en 15% verminderde het belegde bedrag.

Grafiek 21: Voor potentiële beleggers weegt de fiscale complexiteit zwaarder dan het belastingniveau

Belangrijkste bezorgdheden over de fiscaliteit van beleggingen, voor alle Belgen, Belgen die al beleggen en potentiële beleggers

Bron: ING Consumer Survey

Opvallend is dat 67% van de Belgen die al beleggen en 62% van de Belgen die zouden kunnen beleggen, aangeeft dat een belastingvrije beleggingsrekening of een rekening met fiscale voordelen hen sterker zou aanzetten om te beleggen.

Deze drempels tonen dat de stap van sparen naar beleggen niet alleen afhangt van de bereidheid om risico te nemen. Ze veronderstelt ook voldoende kennis en een eenvoudig, duidelijk en voorspelbaar kader.

Deel 5: De kostprijs van voorzichtigheid

Veel Belgen beleggen dus al, maar een belangrijk deel aarzelt nog. Wat kost het om hoofdzakelijk spaarder te blijven? Om dat te meten, ontwikkelden we een unieke methodologie in twee stappen: eerst ramen we het rendement van de beleggingen die Belgische huishoudens werkelijk aanhouden, daarna berekenen we wat een beperkte herallocatie van hun nieuwe spaargeld naar diezelfde beleggingen zou hebben opgebracht.

Wat 100 euro die Belgische huishoudens belegden, is geworden

Een deposito beschermt het kapitaal in euro en houdt het geld gemakkelijk beschikbaar, maar het rendement is doorgaans beperkt. Fondsen en aandelen schommelen sterker en kunnen verliezen boeken, maar bieden ook de mogelijkheid inkomsten te ontvangen en van een eventuele waardestijging te genieten.

Op basis van de financiële rekeningen van Eurostat ramen we het historische rendement van de beleggingsfondsen en beursgenoteerde aandelen die Belgische huishoudens daadwerkelijk aanhouden. Die ramingen weerspiegelen dus hun reële portefeuilles, en niet een ideale index of een achteraf gekozen belegging. Ze houden zowel rekening met de waardeontwikkeling van de activa als met de ontvangen inkomsten, waaronder dividenden.

Tabel 1: Wat een belegging van 100 euro had kunnen opbrengen

Geraamd historisch totaalrendement van de activa die Belgische huishoudens aanhouden, inclusief waarderingseffecten en beleggingsinkomsten

Historical period	Investment funds	Listed equities
5 years (2021–2025)	€ 138	€ 157
10 years (2016–2025)	€ 164	€ 200
20 years (2006–2025)	€ 234	€ 186
30 years (1996–2025)	€ 420	€ 474

Bron: Eurostat, berekeningen ING

Opmerking: Het totaalrendement omvat meer- en minwaarden, evenals beleggingsinkomsten. Voor beleggingsfondsen omvatten de inkomsten de bedragen die aan houders van deelbewijzen kunnen worden toegerekend; voor beursgenoteerde aandelen omvatten ze de dividenden. In het verleden behaalde resultaten zijn geen garantie voor toekomstige rendementen.

Tussen 1996 en 2025 zou 100 euro belegd in de beleggingsfondsen die Belgische huishoudens aanhouden, zijn aangegroeid tot ongeveer 420 euro, goed voor een geannualiseerd rendement van 4,9%. In de beursgenoteerde aandelen van diezelfde huishoudens zou het bedrag zijn aangegroeid tot 474 euro, of een geannualiseerd rendement van 5,3%. Dat is meer dan de 152 euro waartoe 100 euro op deposito's zou zijn aangegroeid (gemiddeld geannualiseerd rendement van 1,4%).

Die groei verliep niet gelijkmatig. De portefeuilles leden soms aanzienlijke verliezen, met name tijdens de financiële crisis van 2008. Het resultaat hangt dus af van het gekozen product, het moment van belegging en de beleggingsduur. Het toont niettemin aan dat de portefeuilles die huishoudens werkelijk aanhielden, over een lange periode een duidelijk positief cumulatief rendement opleverden.

Een beperkte herallocatie had een groot verschil kunnen maken

Met deze historische rendementen kunnen we een eenvoudig scenario onderzoeken: wat zou er zijn gebeurd als Belgische huishoudens elk jaar 25% van het geld dat ze nieuw op hun depositorekeningen plaatsten, hadden belegd?

Dit scenario veronderstelt niet dat bestaande rekeningen worden leeggehaald of dat het voorzorgssparen verdwijnt. Van elke nieuw gestorte 100 euro zou 75 euro op een bankrekening zijn gebleven en 25 euro zijn belegd. Tussen 1996 en 2025 zouden deposito's zo nog gemiddeld 45% van de financiële transacties van huishoudens hebben vertegenwoordigd, tegenover 60% in de waargenomen gegevens.

Over de hele periode zou 92,8 miljard euro zijn geheralloceerd, gemiddeld ongeveer 3 miljard euro per jaar. Wanneer die opeenvolgende stortingen geleidelijk waren belegd in de fondsen die Belgische huishoudens daadwerkelijk aanhouden, zouden ze eind 2025 een waarde van 189 miljard euro hebben bereikt. De gecumuleerde waarde van die beleggingen zou dus iets meer dan het dubbele van de gestorte bedragen hebben bedragen. In vergelijking met het rendement dat ze op depositorekeningen zouden hebben behaald, zou het financieel vermogen van de huishoudens 83,3 miljard euro hoger zijn geweest, of 13% van het Belgische bbp in 2025. In het alternatieve scenario waarin dezelfde 92,8 miljard euro was belegd in de beursgenoteerde aandelen die huishoudens werkelijk aanhouden, zou de waarde 227,6 miljard euro hebben bereikt, bijna 2,5 keer het gestorte bedrag. De extra winst tegenover deposito's zou dan 121,9 miljard euro hebben bedragen, of 19% van het bbp.

Het effect blijft positief over kortere perioden, al neemt het af naarmate de beschouwde horizon korter wordt. De onderstaande tabel geeft de gedetailleerde resultaten over vijf, tien, twintig en dertig jaar.

Tabel 2: Een kwart van de nieuwe deposito's beleggen zou het vermogen van de Belgen sterk hebben verhoogd

Geraamd extra vermogen van Belgische huishoudens in 2025 ten opzichte van het behoud van dezelfde bedragen op depositorekeningen (en in % van het bbp van 2025)

What if one quarter of new deposit flows had been invested instead?

Counterfactual: each year, 25% of the amount actually directed to deposits is invested instead in either investment funds or listed equities. Existing deposits are unchanged.

Historical period	Investment funds	Listed equities
2021–2025 5 years	€2.0bn 0.3% of GDP	€3.4bn 0.5% of GDP
2016–2025 10 years	€13.3bn 2.1% of GDP	€21.9bn 3.4% of GDP
2006–2025 20 years	€47.7bn 7.4% of GDP	€79.7bn 12.4% of GDP
1996–2025 30 years	€83.3bn 13.0% of GDP	€121.9bn 19.0% of GDP

Bron: Eurostat, berekeningen ING

Opmerking: In elk scenario wordt 25% van de bedragen die elk jaar daadwerkelijk naar deposito's vloeien, in plaats daarvan belegd in beleggingsfondsen of beursgenoteerde aandelen. De overige 75% blijft op deposito's staan. De cijfers geven het extra vermogen weer ten opzichte van het behoud van dezelfde bedragen op deposito's, en niet de totale waarde van de hypothetische portefeuille.

Deze bedragen stemmen uitsluitend overeen met het extra vermogen ten opzichte van het behoud van dezelfde bedragen op depositorekeningen. Ze vertegenwoordigen niet de totale waarde van de hypothetische portefeuille.

Deposito's blijven onmisbaar voor lopende uitgaven, voorzorgssparen en kortetermijnprojecten. Maar geld dat voor de lange termijn bestemd is langdurig op een rekening laten staan, kan eveneens een kost hebben: de

spaarder ziet niet alleen een deel van zijn koopkracht verloren gaan tijdens periodes met hogere inflatie, maar loopt ook beleggingsinkomsten, marktstijgingen en de opbouw daarvan doorheen de tijd mis.

Conclusie

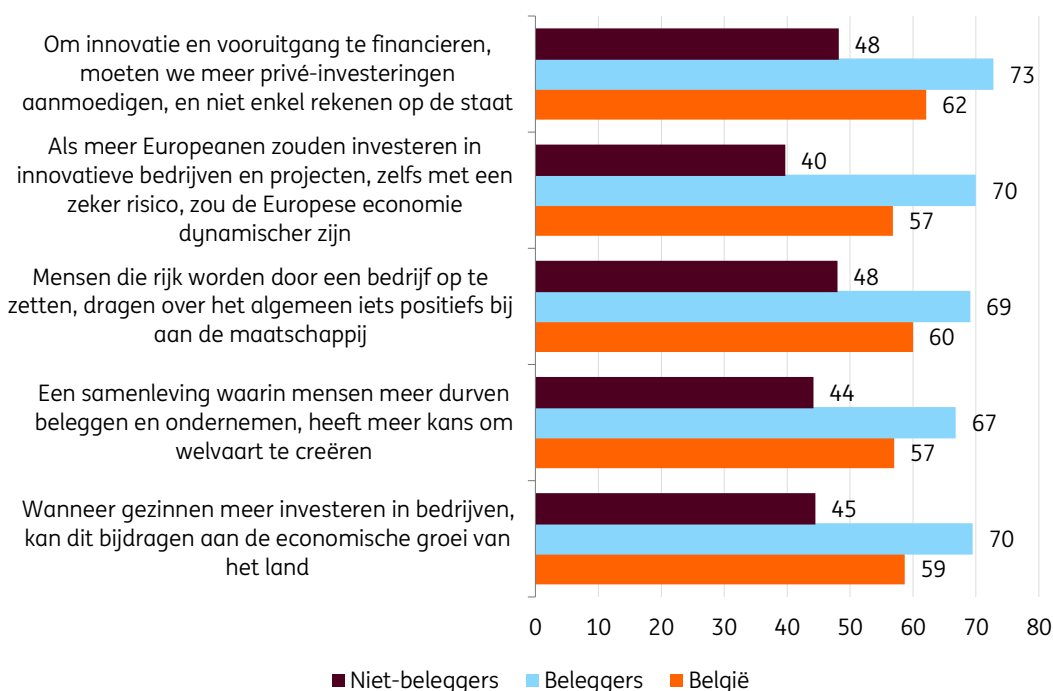
De voorkeur voor deposito's heeft mogelijk een kost gehad die verder gaat dan alleen het vermogen van huishoudens. Een beter renderend vermogen kan hun vermogen om schokken op te vangen versterken en hun consumptie ondersteunen, terwijl een grotere deelname aan de financiële markten meer spaargeld naar innovatie en start-ups kan leiden. De eerste tekenen van verandering zijn zichtbaar: de stromen van Belgische huishoudens naar beleggingsfondsen zijn onlangs toegenomen. Als die ontwikkeling doorzet, kan het spaargeld zowel sterker bijdragen aan de vermogensopbouw van huishoudens als aan de financiering van innovatie en groei.

Deze uitdaging reikt echter veel verder dan België. Het debat over '[Eurosclerosis](#)' beschrijft een Europese economie die doeltreffend tegen risico beschermt, maar moeite heeft om disruptie te aanvaarden, innovatieve ondernemingen te laten doorgroeien en haar technologische achterstand op de Verenigde Staten in te halen. Het probleem is dus niet alleen dat Europa minder investeert. Het zet zijn spaargeld ook minder efficiënt om in ondernemingen die kunnen opschalen. Op termijn kan die zwakte zijn vermogen aantasten om zijn sociaal model duurzaam te financieren.

De Belgen lijken nochtans het verband tussen risico nemen en welvaart te begrijpen. Volgens een ING-enquête erkent een meerderheid dat beleggingen van huishoudens de groei kunnen ondersteunen, dat ondernemerschap positief bijdraagt aan de samenleving en dat innovatie meer private financiering nodig heeft. Die overtuiging is nog sterker bij Belgen die al beleggen: zij zijn het systematisch vaker met deze stellingen eens dan niet-beleggers. Beleggingservaring lijkt zo samen te gaan met een beter begrip van de rol die risico en privé-kapitaal kunnen spelen in de collectieve welvaart.

Grafiek 22: Belgische beleggers begrijpen het verband tussen risico en welvaart nog beter

Aandeel respondenten dat 'akkoord' antwoordt, naargelang ze al dan niet beleggen, in %

Bron: ING Survey, juni 2026

De kloof ligt dus minder bij de overtuigingen dan bij de stap naar actie. Ze is bijzonder zichtbaar bij niet-beleggers, die minder sterk dan beleggers overtuigd zijn van de economische rol van het nemen van risico. De voordelen van beleggen en innovatie zijn collectief en worden op lange termijn zichtbaar, terwijl het financiële risico individueel en onmiddellijk is.

Het antwoord kan er dus niet in bestaan huishoudens eenvoudigweg te vragen meer risico te nemen. Wie dat wil en er de middelen voor heeft, moet kunnen beleggen binnen een eenvoudig, gediversifieerd en fiscaal voorspelbaar kader. Er moet ook op worden toegezien dat dit spaargeld daadwerkelijk Europese ondernemingen en productieve projecten kan financieren.

België en Europa zullen hun achterstand inzake vermogen, innovatie en groei ten opzichte van de Verenigde Staten niet snel inhalen. Ze beschikken echter over overvloedig spaargeld, een reservoir aan potentiële beleggers en reële steun voor de private financiering van innovatie. Het kapitaal is dus beschikbaar en er is principiële steun. De uitdaging bestaat erin beide om te zetten in productieve investeringen.

Door het risico al te sterk te willen uitsluiten, stelt Europa zich bloot aan een nog groter gevaar: de welvaart van gisteren beschermen zonder die van morgen te financieren.

Bijlage

Methodologische toelichting bij de berekening van de kost van deposito's

De analyse gebruikt de door Eurostat gepubliceerde financiële rekeningen van huishoudens om het historische totale rendement te ramen van de beleggingsfondsen en beursgenoteerde aandelen die Belgische huishoudens daadwerkelijk aanhouden. Het totale rendement combineert de stijging of daling van de waarde van de activa met de inkomsten die huishoudens uit deze beleggingen ontvangen. Omdat niet voor elke activacategorie en elk jaar rechtstreekse, volledig geharmoniseerde herwaarderingsreeksen beschikbaar zijn, worden waarderingseffecten soms geraamd op basis van de jaarlijkse verandering in de tegoeden van huishoudens die niet door hun nettoaankopen en -verkoop wordt verklaard. Dat verschil weerspiegelt hoofdzakelijk winsten en verliezen door marktprijzen, maar kan ook andere volume- of statistische classificatiewijzigingen omvatten.

De beleggingsinkomsten komen uit de niet-financiële transactierekeningen van Eurostat. Inkomsten die aan fondshouders kunnen worden toegerekend, worden afgezet tegen de gemiddelde waarde van de aangehouden fondsen, terwijl dividenden worden afgezet tegen de gemiddelde waarde van beursgenoteerde aandelen. Waardeveranderingen en inkomsten worden gecombineerd tot een jaarlijks totaalrendement en vervolgens gekapitaliseerd om het historische rendement van de portefeuilles die Belgische huishoudens werkelijk aanhouden te reconstrueren. Deze rendementsreeks wordt onafhankelijk berekend van het bedrag dat in het hypothetische scenario wordt geheralloceerd.

Het scenario wijzigt uitsluitend de bestemming van de nieuwe jaarlijkse stromen naar deposito's. Elk jaar wordt 25% van het bedrag dat daadwerkelijk in valuta en deposito's wordt geplaatst, naar beleggingen geheralloceerd, terwijl de overige 75% op bankrekeningen blijft terechtkomen. Het gaat dus niet om het opnemen van 25% van de reeds opgebouwde depositovoorraad, noch om een daling van het aandeel van deposito's in de financiële transacties met 25 procentpunt. Het betreft een proportionele vermindering met

25% van de waargenomen jaarlijkse stromen naar deposito's. Het geheralloceerde bedrag varieert daarom van jaar tot jaar volgens de werkelijk op rekeningen geplaatste bedragen. Het gemiddelde aandeel van de financiële transacties dat naar deposito's gaat, wordt voor elke periode afzonderlijk berekend. Over 1996-2025 daalt het van 60,1% in de waargenomen gegevens tot 45% in het alternatieve scenario. Over 2006-2025 daalt het van 73,1% tot 54,8%, over 2016-2025 van 80,3% tot 60,2% en over 2021-2025 van 40,7% tot 30,5%. Die laatste periode wordt onder meer beïnvloed door de uitzonderlijke bewegingen rond de staatsbon van 2023. Het scenario blijft dus gematigd: over de perioden van dertig, twintig, tien en vijf jaar zou na de herallocatie nog altijd het grootste deel van de financiële transacties naar deposito's zijn gegaan.

Twee alternatieve bestemmingen worden afzonderlijk onderzocht. In het eerste scenario worden de geheralloceerde bedragen belegd in de portefeuille van beleggingsfondsen die Belgische huishoudens daadwerkelijk aanhouden. In het tweede worden ze belegd in hun portefeuille van beursgenoteerde aandelen. Beide berekeningen passen exact dezelfde herallocatie van 25% toe en mogen dus niet worden opgeteld. Elke jaarlijkse bijdrage behaalt tot het einde van de beschouwde periode het totale rendement van de betrokken activacategorie. In de berekening over 1996-2025 geniet het in 1996 geheralloceerde bedrag bijvoorbeeld van de rendementen tot 2025, terwijl het in 2024 geheralloceerde bedrag alleen het rendement tot eind 2025 behaalt. Tegelijk wordt elke bijdrage gekapitaliseerd tegen het rendement dat ze zou hebben behaald als ze op deposito was gebleven. Het depositorendement wordt berekend op basis van de rentevoeten voor huishoudendeposito's en combineert zichtdeposito's, termijndeposito's en deposito's met opzegtermijn, gewogen volgens het uitstaande bedrag van elke categorie.

Het effect op het vermogen stemt overeen met het verschil tussen de opgebouwde waarde van de hypothetische belegging en de opgebouwde waarde van het deposito waarvan het huishouden zou hebben afgezien. De resultaten tonen dus het extra vermogen ten opzichte van de deposito-optie, en niet de totale waarde van de hypothetische beleggingsportefeuille. De waarden uit de financiële rekeningen zijn uitgedrukt in miljoen euro tegen lopende prijzen en worden voor de presentatie omgezet in miljard euro. De resultaten worden voor de vier onderzochte perioden als totaalbedragen weergegeven en ook afgezet tegen het Belgische bbp van 2025. Het gaat om historische ramingen op basis van een hypothetisch scenario. Ze hangen af van de beschouwde periode, de activacategorie en de waargenomen rendementen. Ze vormen geen voorspellingen, beleggingsaanbevelingen of verwachte rendementen voor een specifiek product. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst.

Disclaimer

Deze publicatie is opgesteld door de afdeling Economische en Financiële Analyse van ING België N.V. ("ING"), uitsluitend ter informatie, en houdt geen rekening met de beleggingsdoelstellingen, de financiële situatie of de middelen van een specifieke gebruiker. De informatie in deze publicatie vormt geen beleggingsaanbeveling, fiscaal, juridisch of beleggingsadvies, noch een aanbod of uitnodiging om financiële instrumenten te kopen of te verkopen. Hoewel alle voorzorgsmaatregelen zijn genomen om te verzekeren dat de informatie in dit document op het moment van publicatie niet onjuist of misleidend is, kan ING de volledigheid of juistheid van door derden verstrekte informatie niet garanderen. ING kan niet aansprakelijk worden gesteld voor rechtstreekse of onrechtstreekse verliezen als gevolg van het gebruik van deze publicatie, behalve in geval van grove nalatigheid. Meninge, voorspellingen of ramingen zijn uitsluitend die van de auteur(s) op de publicatiedatum en kunnen zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd, tenzij anders vermeld.

De verspreiding van deze publicatie kan in bepaalde staten onderworpen zijn aan wettelijke of reglementaire beperkingen. Personen die deze publicatie in bezit krijgen, moeten zich over die beperkingen informeren en ze naleven.

Deze publicatie is beschermd door het auteursrecht en het databankenrecht en mag door niemand, voor welk doel dan ook, worden gereproduceerd, verspreid of gepubliceerd zonder de voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van ING. Alle rechten voorbehouden. De rechtspersoon die verantwoordelijk is voor de publicatie, ING België N.V., is erkend door de Nationale Bank van België en staat onder toezicht van de Europese Centrale Bank (ECB), de Nationale Bank van België (NBB) en de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA). ING België N.V. is in België ingeschreven (nr. 0403.200.393) in het rechtspersonenregister van Brussel.

Kennisgeving aan Amerikaanse beleggers: wie deze publicatie wil bespreken of transacties wil uitvoeren in een hierin vermeld effect, moet contact opnemen met ING Financial Markets LLC, dat lid is van de NYSE, FINRA en SIPC en deel uitmaakt van ING, en dat de verantwoordelijkheid heeft aanvaard voor de verspreiding van dit document in de Verenigde Staten overeenkomstig de geldende bepalingen.

Verantwoordelijke uitgever: Peter Vanden Houte, Marnixlaan 24, 1000 Brussel, België.